

Prof. Dr.
**Ahmet
GÜNŞEN**
Armağanı

Üniversite tahsili dolayısıyla ayrıldığı, 2009 itibarıyla memleketi Edirne'ye ve Prof. Dr. Necmettin Hacıeminoğlu'nun kurduğu ocağa doçent olarak dönmüş olan Prof. Dr. Ahmet Günşen, daha önce çalıştığı kurum ve kurullara ilaveten, mensubu olduğu Trakya Üniversitesinde de anabilim dalı ve bölüm başkanlığı, [kurucu] müdürlük, dekanlık... gibi muhtelif görev ve sorumlulukları üstlenmekten kaçmamıştır. Prof. Dr. Ahmet Günşen'in akademik hayatında da behemehal bir plan, program ve disipline riayet edışı; dakikliği, ders işleme tarzı, hele hele sınav evrakını değerlendirişyle de alâmetifarika sahibi bir hoca olduğunu, hakkını teslim sadedinde belirtmemiz gerekir. Kuşkusuz ki Eğitim Fakültesi oluşunun verdiği ayrıcalıklı formasyonun da kazanımları olan bu ayırcı vasıflar, Prof. Dr. Ahmet Günşen'i, mensubu olmakla iftihar ettiği Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde de ayrı ve müstesna bir yere konumlamıştır.

Elinizdeki bu armağan Prof. Dr. Ahmet Günşen ile teşrikimesaisi, hatırası, gönül ve ülkü bağı, usta-çırak ilişkisi... bulunan, başta üniversitelerimizin Türk Dili ve Edebiyatı bölümlerindeki ilgili sayın hocalarımız olmak üzere bir şekilde hakkı-hukuku geçmiş olan, alanında uzman yetmiş küsur imzanın ortak emek ve katkılarıyla ortaya çıktı.

Vefa ve şükran borcumuzu unutmadığımızın sade tescili olan bu armağanla –sağlıkla, afiyetle daha nice velut yıllar dilediğimiz– elan altmışıncı yaşını idrak eden *Trakya'nın öz kızama* bir ağızdan iyi ki doğdun *Ahmet Hocam* diyor ve ekliyoruz:

Toplasun Hülya Kadir Dinçer dedüm tarihini

İpsalâvî H'âce Ahmed başdı altmış yaşına = 2022

ایستلوی خواجه أحمد باصدی التیش پائینه = ۲۰۲۲

www.paradigmaakademi yayinlari.com

www.divitkitabevi.com | paradigmaakademi tasarim@gmail.com

© +90 536 663 97 66 | ☎ +90 286 217 22 24

@ /paradigmaakademi yayinevi | /paradigma | @ /divit_kitabevi | @ /payandadergi

9 786256 195747 3

Prof. Dr. Ahmet GÜNŞEN
Armağanı

Editörler
Prof. Dr. Ali İhsan ÖBEK | Doç. Dr. Hülya UZUNTAŞ
Doç. Dr. Abdulkadir ATICI | Doç. Dr. Dinçer ATAY

Prof. Dr.
**Ahmet
GÜNŞEN**

Armağanı

Editörler

Prof. Dr. Ali İhsan ÖBEK | Doç. Dr. Hülya UZUNTAŞ
Doç. Dr. Abdulkadir ATICI | Doç. Dr. Dinçer ATAY

paradigma akademi

PROF. DR. AHMET GÜNŞEN ARMAĞANI

Editörler

Prof. Dr. Ali İhsan ÖBEK
Doç. Dr. Hülya UZUNTAŞ
Doç. Dr. Abdulkadir ATICI
Doç. Dr. Dinçer ATAY

Paradigma Akademi

PROF. DR. AHMET GÜNŞEN ARMAĞANI

Editörler

Prof. Dr. Ali İhsan ÖBEK - Doç. Dr. Hülya UZUNTAŞ
Doç. Dr. Abdulkadir ATICI - Doç. Dr. Dinçer ATAY

ISBN: 978-625-6957-47-3

Paradigma Akademi Yayınları
Sertifika No: 69606

Paradigma Akademi Basın Yayın Dağıtım
Fetvane Sokak No: 29/A
ÇANAKKALE
e-mail: fahrigoker@gmail.com

Yayın Sorumlusu
Nevin SUR

Tasarım&Kapak
Himmet AKSOY

Matbaa
Meydan Baskı Fotokopi
Sertifika No: 70835

Kitaptaki bilgilerin her türlü sorumluluğu yazarlarına aittir.

Bu Kitap T.C. Kültür Bakanlığından alınan bandrol ve
ISBN ile satılmaktadır. Bandrolsüz kitap almayınız.

Aralık 2022
Paradigma Akademi

PROF. DR. AHMET GÜNŞEN ARMAĞANI

Editörler

Prof. Dr. Ali İhsan ÖBEK
Doç. Dr. Hülya UZUNTAŞ
Doç. Dr. Abdulkadir ATICI
Doç. Dr. Dinçer ATAY

Sekreteryaya

Arş. Gör. Dr. Armağan ALTAY
Arş. Gör. Dr. Barış Berhem ACAR
Arş. Gör. Dr. Cemalettin YAVUZ
Arş. Gör. Dr. E. Serap BOZKURT GÜVENEK
Arş. Gör. Dr. Halil KARABULUT
Arş. Gör. Dr. Seda ÇETİN
Arş. Gör. Özgür OKMAK
Arş. Gör. Selda SANDALYECİ

Bilim ve Danışma Kurulu

Prof. Dr. Ali İhsan ÖBEK	Doç. Dr. Hülya UZUNTAŞ
Prof. Dr. Hakan UZUN	Doç. Dr. İlker TOSUN
Prof. Dr. M. Mete TAŞLIOVA	Doç. Dr. Nesrin GÜNAY
Prof. Dr. Mitat DURMUŞ	Doç. Dr. Salih DEMİRBİLEK
Prof. Dr. Müberra GÜRGENDERELİ	Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Nur ÖZDEMİR
Prof. Dr. Yüksel TOPALOĞLU	Dr. Öğr. Üyesi Cumhur ÜN
Doç. Dr. Abdulkерim DİNÇ	Dr. Öğr. Üyesi F. Sibel BAYRAKTAR
Doç. Dr. Alpay İGCI	Dr. Öğr. Üyesi Levent DOĞAN
Doç. Dr. Beytullah BEKAR	Dr. Öğr. Üyesi Nursel DİNLER
Doç. Dr. Bülent HÜNERLİ	Dr. Öğr. Üyesi Özcan AYGÜN
Doç. Dr. Dinçer ATAY	Dr. Öğr. Üyesi Polat SEL
Doç. Dr. Ertuğrul KARAKUŞ	Dr. Öğr. Üyesi Rifat GÜRGENDERELİ
Doç. Dr. Eyup Sertaç AYAZ	Dr. Öğr. Üyesi Selma SOL
Doç. Dr. Ferhat KARABULUT	Dr. Öğr. Üyesi Sevgi ÖZTÜRK
Doç. Dr. Gülçiçek AKÇAY	Öğr. Gör. Dr. Çağdaş ALBAYRAK

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	v
SUNUŞ.....	xi
HAYATI VE ESERLERİ	
Prof. Dr. Ahmet Günşen'in Hayatı Ve Eserleri	3
<i>Abdulkadir ATICI - Dinçer ATAY</i>	
ALBÜM	35
ANI YAZILARI VE ŞİİRLER	
Edrinevî Dervîş Ahmed'ün Üç Tarikat Şeyhinden Üç İcâzetnâme Almağlığı Beyânındadır.....	53
<i>Ali İhsan ÖBEK (Hüzûlî)</i>	
Üç Söz Üç Ders.....	55
<i>Dinçer ATAY</i>	
Trakya Üniversitesinin “Balkan” Sesli Hocası: Ahmet Günşen.....	59
<i>Kamil PARIN</i>	
Hocam Ahmet Günşen	63
<i>Mustafa TÜRKYILMAZ</i>	
Ahmet Günşen'le Dostluğumuz.....	65
<i>Nevzat ÖZKAN</i>	
Hocam Prof. Dr. Ahmet Günşen Ve Eski Anadolu Türkçesi Araştırmalarına Katkıları Hakkında Birkaç Söz.....	67
<i>Nilay ALTUNAY</i>	
Edirneli Akademisyen Prof. Dr. Ahmet Günşen.....	71
<i>Özcan AYGÜN</i>	
Ahmet Günşen'in Türkçe İle Balkan Dilleri Arasındaki Dil Temaslarına Katkısı.....	83
<i>Rijetë SIMITÇIU</i>	
Türkolojide İlk Hocam: Prof. Dr. Ahmet Günşen.....	85
<i>Salih DEMİRBİLEK</i>	
Tanıdığım Ahmet Günşen: Akademisyen, İdareci Ve Aile Bireyi.....	91
<i>Veysi AKIN</i>	
Ahmet Günşen	97
<i>Metin BARBAROS (Nefesi)</i>	

MAKALELER

TÜRK DİLİ

Melekan Ağzı Biçim Bilgisi 1: Yapım Ekleri.....	103
<i>Abdulkadir ATICI - Behruz BEKBABAYİ</i>	
Batı Türk Kağanlığından Türkçe İsimler Ve Unvanlar	123
<i>Ahmet B. ERCİLASUN</i>	
Kars Türkülerinin Dil Hususiyetleri.....	131
<i>Alper BAHTİYAROĞLU</i>	
Georg Jakob'un Hemşireler Ve Doktorlar İçin Hazırladığı İki Dilli (Almanca-Türkçe) Terimler Sözlüğü.....	147
<i>Beytullah BEKAR</i>	
Türkçede Unvan Belirtme Geleneği Ve Dede Korkut Hikâyeleri'nde Unvanların Kullanımı	161
<i>Celal DEMİR</i>	
Kırşehir İli, Mucur İlçesi, Kargın Köyü Ağzından Derleme Sözlüğü'ne Katkılar	177
<i>Çağdaş ALBAYRAK</i>	
Balkan Türkülerinde Arkaik Unsurlar	191
<i>E. Serap BOZKURT GÜVENEK</i>	
Karakalpak Atasözlerinde Dil Ve Söz Üzerine Bir Değerlendirme.....	205
<i>Ercan ALKAYA - Kevser AKMAN</i>	
Oğuzca Ve Farsçanın İran Kazak Ağzına Etkileri.....	225
<i>Ercan PETEK</i>	
Yunus Emre Dîvanı Ve Risâletü'n-Nushiyye'de “Yakın ve Yakın” Sözcükleri Üzerine.....	233
<i>Erdoğan BOZ</i>	
Tariyat Yazıtındaki Askerî Terimler Üzerine Notlar.....	237
<i>Erhan AYDIN</i>	
İsim Tamlamaları Üzerine Bazı Düşünceler	257
<i>Eyup Sertaç AYAZ</i>	
Damaksıl N Sesinin Irak Türkçesindeki Görünümleri.....	269
<i>F. Sibel BAYRAKTAR</i>	
Azerbaycan Türkleri Atasözlerinde Yönelim Metaforları.....	281
<i>Ferhat KARABULUT - Sultan ŞENÖDEYİCİ</i>	

Türkçede Yardımcı Fiillerin Görevleri Ve Sınıflandırılması	293
<i>Hacı İbrahim DELİCE</i>	
Karacabey Sazlıca Ve Bakırköy Nogayları Üzerine	311
<i>Hatice ŞAHİN - Şükrü BAŞTÜRK</i>	
Hız. Fâtıma'nın Horezm Türkçesi İle İstinsah Edilen <i>Nehcü'l-Ferâdis</i>'teki Çeyiz Listesinde Geçen چکر داك Kelimesi Üzerine.....	321
<i>Hülya UZUNTAŞ</i>	
Balkan Dillerinde Ve Özellikle Arnavutçada Türkçe Alıntılar	335
<i>Lindita XHANARI</i>	
Köl Tegin Yazıtındaki Harflerin, Radloff Ve Fin Atlasının Harfleri İle Karşılaştırılması	351
<i>Mehmet Dursun ERDEM - Ümit Özgür DEMİRCİ</i>	
<i>Garib-Nâme</i>'de İbadet Kavram Alanına Ait Söz Varlığı Üzerine Bir Değerlendirme.....	379
<i>Melike S. TURAN</i>	
Necip Fazıl Kısakürek'in <i>Sakarya Türküsü</i> Şiiri Üzerine Sözcük Ve Harf Sıklığı Bağlamında Bir Tahlil Denemesi.....	393
<i>Muhammed ÇİTGEZ</i>	
Tarihî Ve Çağdaş Türk Lehçelerinde <i>Küpe</i> Kelimesi Üzerine	405
<i>Mustafa ARGUNŞAH</i>	
Sözlükselleşme Ve <i>Gönül Gözü</i> Sözü.....	417
<i>Mustafa SARI</i>	
Bulgaristan Türk Şiirinde <i>Deliorman</i>	427
<i>Nurcihan GÜNEŞ</i>	
Karl Steuerwald'in Türkçe-Almanca Sözlüğünde Ağız Kelimeleri	441
<i>Oğuzhan DURMUŞ</i>	
Kelimede Ünsüz Ve Ünlü Yer Değiştirmesi (Métathèse).....	453
<i>Osman Fikri SERTKAYA</i>	
Şeyyâd Hamza'ya Atfedilen <i>Ahvâl-i Kıyâmet</i>'te Bağımlı Biçimbirimler.....	481
<i>Osman YILDIZ</i>	
Karşı Divan Şairi Nâtıkî'nin <i>Kürâse-i Nâtıkâ</i> İsimli Eserinde Geçen Yerel Kelimeler Üzerine Bir Değerlendirme	493
<i>Özlem YILDIRIM</i>	
Türkçedeki Belirsizlik Gösterenleri Üzerine.....	501
<i>Pelin SEÇKİN</i>	

Kırkpınar Güreşlerinde Cazgır Tarafından Söylenen Anonim Salâvatların Anlam Bilimi Ve Dil Bilgisi Bakımından Değerlendirilmesi.....	511
<i>Rifat GÜRGENDERELİ</i>	
Tarihî Türk Lehçelerinde <i>Nelük</i> Soru Zarfı Üzerine	521
<i>Salih DEMİRBİLEK</i>	
Çağatay Türkçesinde Mental Fiillerde Çok Anlamlılık: Ali Şir Nevâî Örneği.....	529
<i>Selda SANDALYECİ</i>	
Salâh Bîrsel’de <i>Ölmek</i> Kavramı	541
<i>Şerif Ali BOZKAPLAN</i>	

TÜRK EDEBİYATI

Süleyman Hakîm Ata’nın <i>Bakırgan Kitabı</i> Nüshaları Ve Bunlar Üzerine Yapılan Çalışmalar.....	551
<i>Abdurrahman GÜZEL</i>	
Yahya Kemâl Ve Tiyatro	563
<i>Abdulkerim DİNÇ</i>	
Türkçeyi Şiirle İnşa Edenler 3: <i>Harâbât</i> Mukaddimesine Göre Türkçenin Hamileri.....	585
<i>Ali İhsan ÖBEK</i>	
Abdülhak Hâmid’in <i>Tarık Yahut Endülüs’ün Fethi</i> İsimli Eseri Üzerine Bir Tahlil Denemesi	609
<i>Barış Berhem ACAR</i>	
Ahmet Yesevi Üniversitesi Türkoloji Araştırma Enstitüsü Nadir Eserler Arşivinde Bulunan Eksik Bir Edige Batır Destanı	621
<i>Bülent BAYRAM</i>	
Bulgaristan Gagauzlarının Folkloru Üzerine Yazılmış İki Yeni Kitap	633
<i>Bülent HÜNERLİ</i>	
Mehmet Behçet Perim’in <i>Göçmen Ahmet</i> Romanına Dair Bazı Değerlendirmeler.....	647
<i>Dinçer ATAY</i>	
Kırşehir’de “Ahilik Bayramı”nı Başlatan Bir Öncü: Refik H. Soykut Ve Ahilik Kültürüne Katkıları.....	665
<i>Erol ÜLGİN</i>	
Bulgaristan Türk Edebiyatında Bir Töre Savunucusu Ve Takipçisi: Nuri Turgut Adalı Ve Şiiri Üzerine	677
<i>Ertuğrul KARAKUŞ</i>	

Refik Halid Karay’ın “Bir Taarruz” Hikâyesinde Savaşın İki Yüzü / Tipi: Açlık Ve Zenginlik / Savaş Zabiti İle Harp Zengini	693
<i>Fatih SAKALLI</i>	
Türk Edebiyatı Tasnifinde Yeni Türk Edebiyatı Meselesi	701
<i>Giyasettin AYTAŞ</i>	
Milliyetçiliğin İnşasında Mitik Bir Sembol: Cumhuriyet Devri Türk Romanında (1960-1980) Bozkurt	709
<i>Kamil PARIN</i>	
İnsan Donuna Girebilen Cinlerin Gizleyemedikleri Ters Ayakları	723
<i>Mehmet AÇA</i>	
Elektronik Kültür Ortamında Âşık Şeref Taşhova’nın Anlatımıyla, Âşıklık Ve Âşık Murat Çobanoğlu.....	731
<i>M. Mete TAŞLIOVA</i>	
Bir Çağı Bir Çılgıktan Okumak: Ömer Seyfettin Ne Anlatıyordu?.....	745
<i>Mitat DURMUŞ</i>	
Şâhidî, Fuzûlî Ve Nevâyî’nin Leylâ İle Mecnûn Mesnevilerinde Aşk Tavsifleri.....	761
<i>Nesrin GÜNAY</i>	
Doğu Trakya’da Bir Köy Seyirlik Oyunu: Aşure Dilenciliği	779
<i>Nursel DİNLER</i>	
Şehzade Cem’in Gazellerinde Anâsır-ı Erbaa	789
<i>Özgür OKMAK</i>	
İnsanlığın Dönüm Noktası: Hiroşima Ve Nagasaki.....	797
<i>Polat SEL</i>	
Mehmet Rauf Ve Paul Bourget	809
<i>Rahim TARIM</i>	
Saf Ve Düşünceli Garplı: Ömer Seyfettin’in Nesirlerinde Şarkiyatçılık Eleştirisi.....	821
<i>Seda ÇETİN</i>	
Kırımlı Rahmî Dîvânı’ndaki Tarih Manzumeleri Üzerine Bir İnceleme	833
<i>Sevgi ÖZTÜRK</i>	
TARİH-DİL-KÜLTÜR-EĞİTİM	
Balkan Türkleri Konusunda Türkiye’deki Bazı Tecrübeler Ve Bilgiler	861
<i>Alpay İĞCİ</i>	

Bulgaristan Türk Münevverlerinden Mahmut Necmeddin Deliorman, Arif Necip Kaskatı Ve Gültekin Arda'nın Unutulmuş Bir Risalesi: <i>Bulgarya'daki 1,300,000 Türk</i>.....	875
<i>Bülent YILDIRIM - Fatma RODOPLU YILDIRIM</i>	
Çocuk Edebiyatı İçerisinde Sözcüklerin Sanat İle Bütünleşmesi: Resimli Çocuk Kitapları Ve İnceleme Örnekleri.....	889
<i>Gülşah GÜNŞEN - M. Oğuz GÜNŞEN</i>	
Atatürk Döneminde İzlenen Kültür Politikası Temelinde Dil Alanında Yapılan Çalışmalar.....	903
<i>Hakan UZUN</i>	
Osmanlı Dönemi Edirne Müslüman Mezar Taşları Veri Tabanı Hakkında.	917
<i>İlker TOSUN</i>	
Rum Metropolit Hrisostomos'un Drama'daki Faaliyetleri (1902-1909)	953
<i>Muhammed TAĞ</i>	
Çağımızın Sihirli Aracı İnternet Ve Toplumsal Etkileri.....	971
<i>Mustafa SEVER</i>	
Güller Şehri Kazanlık	977
<i>Rıdvan CANIM</i>	
Zorlutuna Malikânesi'nin Dünü, Bugünü Ve Yarını (Tarihçesi, Mimarisi, Birimleri, Sahipleri)	987
<i>Özcan AYGÜN</i>	
Yazı Öncesi Dönemden Günümüz Ölçünlü Dile Bulgarcanın Tarihsel Dönemleri.....	1015
<i>Talat ŞAFAK - Zehra ŞAFAK</i>	
Yapılandırmacı Yaklaşım Öncesindeki Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programlarında Yazma Uygulamaları	1033
<i>Ümmühan GÜZEL - Serdar YAVUZ</i>	

KIRŞEHİR'DE “AHİLİK BAYRAMI”NI BAŞLATAN BİR ÖNCÜ: REFİK H. SOYKUT VE AHİLİK KÜLTÜRÜNE KATKILARI

Erol ÜLGEN*

Ahilik kıvılcımını parlatan merhum Galip Demir ağabeye

22 Kasım 1921'de Kırşehir'in Hamidiye Direkliköşe Mahallesinde doğan Refik H. Soykut'un ailesi Kırşehir'de Fettah Efendiler olarak tanınır (6 Kasım 1963: 1)¹, bilinir. Dedesi Balkan Harbi'nde şehit düşen Kolağası Fettah Efendi'dir (Eşber, 1976: 156). Babası Kırşehir Evkaf memurlarından Abdullah Hilmi Bey (Soykut, 1978: 2), annesi ise Leyla Hanım'dır. Gerek dedesi gerek babası dini bütün, gönülleri zengin, ellerinden geldiğince insanlara iyilik yapmayı seven insanlardır (Eşber, 1976: 156). Soykut, ilk ve orta öğrenimini Kırşehir'de tamamladıktan sonra 1936 yılında Kuleli Askerî Lisesi'ne girer ve buradaki öğrenimini 1939 yılında tamamlar. Daha sonra girdiği Harp Okulu'ndan 1941 yılında teğmen rütbesiyle mezun olur. Polatlı Topçu Okulu'ndaki hizmetini takiben Trakya'da Türk Silahlı Kuvvetleri'nin bazı birliklerinde görev alır. 1944'te Üsteğmen olur. Kars'ta ve İzmit'te batarya komutanlığı yapar (Eşber, 1976: 156). 1950 yılında Topçu Kıdemli Üsteğmen iken gönüllü olarak Kore Savaşı'na katılır. Aynı yıl Kore'de görev yaptığı Birleşmiş Kuvvetler Komutanlığının kendisine verdiği on bin liralık tazminatı, Kırşehir Öğrenim Gençliğine Yardım Derneği'nin yaptırmayı plânladığı talebe yurduna bağışlar. Adı geçen dernek yöneticileri, Kore'de bulunan Soykut'un bu soylu davranışı üzerine, kendisine bir teşekkür mektubu yazar (11 Nisan 1951: 1). Soykut, Kore'de iken Japonya'ya tayin edilir. Kısa bir süre Japonya'da bulunur. Yurda dönüşünde Genelkurmay Başkanlığı'nın Moral Şubesi'nde görevlendirilir. Görevde kaldığı beş yıl süresince Ankara Radyosu'nda halk tarafından çok sevilen “Ordu Saati” adlı programda konuşmalar yapar (Eşber, 1976: 157). Kırşehir Öğrenim Gençliğine Yardım Derneği, 17 Kasım 1951 tarihinde Kore'de yaşadıklarını ve yaşananları anlatmak üzere onu Kırşehir'e davet eder (14 Kasım 1951: 1). Adı geçen dernek, Ankara'da öğrenci yurdu yapmak için bir kampanya başlatır. Soykut, bu kampanyaya, Kore'den dönüşünde aldığı ilk maaşını bağışlayarak destek verir (16 Ocak 1952: 1). 1952 yılında Sevim Hanım'la evlenir. Kırşehir sevdalısı Soykut, 18 Mart 1956'da Kırşehir Öğrenim Gençliğine Yardım Derneği'nin idare heyetine üye olarak seçilir. 1958 yılında Amerika'ya gider ve havacılık üzerine bir kursa katılır. Ayrıca Amerika'da iken Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi üzerine Umum Müdürlere, Müsteşarlara, Belediye Başkanlarına verilen ve iki yıl süren bir eğitim alır ve buradan pekiyi derece ile mezun olur. Yüzbaşı Soykut, 1959-1962 yılları arasında Tuzla'da Hava Savunma Okulu'nda öğretmenlik yapar. 27 Mayıs 1960 İhtilâli olduğu sırada Binbaşı rütbesindedir. İhtilâl sonrası Millî

* Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, erolulgen@yeniuyuzyl.edu.tr / erolulgen7@gmail.com, ORCID: 0000-0002-5027-5542.

¹ Refik Soykut'un doğum tarihi, mezarlık vefat kayıt defterinde 1922 olarak belirtilmektedir.

Birlik Komitesi tarafından, kendisine İstanbul Tuzla Belediye Başkanlığı görevi verilir (Eşber, 1976: 155). Bu görevde on ay kalan Soykut, halkla, esnafla bütünleşir, Tuzlalılarla el ele vererek iskele yaptırır, yollar açtırır. Tuzla’nın imar planını hazırlattırır. Çalışkanlığı ile yalnız Tuzlalıların değil İstanbulluların da büyük teveccühünü kazanır (6 Kasım 1963: 1; 2 Kasım 1963: 1). Tekirdağ’ın Saray ilçesinde Topçu Tabur Komutanı iken 30 Ağustos 1963’te Albaylığa terfi eder. Burada iken de halkla el ele verir ve 1962’de modern bir ortaokulun yapılmasına ön ayak olur (6 Kasım 1963: 1). Saray ilçesindeki görevinden sonra Hayrabolu Askerlik Şubesi Başkanlığı’na tayin edilir (5 Eylül 1963: 1; 7 Ekim 1963b: 1). Belediyecilikte tecrübe de kazanan Soykut’a 1963’te Kırşehirli hemşehrileri, Kırşehir Belediye Başkanı seçimlerine girmesi için ısrarcı olurlar. Hemşehrilerini dinleyen Soykut, “terazinin bir kefesine sevdiği mesleğini, diğer kefesine de doğduğu yere hizmet götürme isteğini koyar. Kırşehir’e giderse Ahilik prensiplerini zamanına adapte ederek yepyeni bir uygulama alanı bulabilecektir (Eşber, 1976: 158).” O yaptığı bu değerlendirmeden sonra 1963 yılının eylül ayının başlarında Kırşehir’e gider, ilgili kişilerle temasta bulunur ve onların tam desteğini alır (1 Ekim 1963: 1).² Dostlarının, arkadaşlarının desteğinin yanı sıra o, AP, CHP ve CKMP’nin desteğini de alır ve bağımsız aday olmaya karar verir. Soykut, bir de Kırşehirli hemşehrilerine, “Belediye Başkanı olduktan sonra hiçbir partiye girmeyeceği, senatör veya milletvekili seçimlerine katılmayacağı hususunda yazılı bir de taahhütname verir (31 Ekim 1963: 1).” Bunun üzerine Albay rütbesinde Hayrabolu Askerlik Şubesi Başkanı iken (12 Eylül 1963 tarihinde) emekliliğini ister ve ordudaki görevinden ayrılır (7 Ekim 1963a: 1; 2 Ekim 1963: 1.; 7 Ekim 1963b:1).³ 11 Ekim 1963 Cuma günü (14

² “Şehrimiz partiler temsilcilerinin hususi teşebbüsleri ile belediye başkanlığına adaylığını koyması için ikna edilen Albay Refik Soykut bundan 15 gün kadar önce şehrimize gelerek ilgililerle temasta bulunmuş ve bir prensip anlaşmasına varmışlardı. Ancak Soykut’un buradan ayrılması üzerine kendisini desteklemeyi vadeden bazı partilerin bu vaadinden rücu etmeleri üzerine yakınları kendisine istifasını geri alması için tel çekmişler ve adaylıktan vazgeçmesini bildirmişlerdir. Soykut bunlara verdiği cevapta “Kararımda azimliyim. Allah bana Kırşehir’e hizmet etmeyi müeyesser etmişse bu olacaktır. Her şeye rağmen bu yolda çalışacağım azimimden beni hiçbir engel alıkoyamaz” der.

³ Soykut, ağabeyi Fettah Soykut’a yazdığı telgrafta “Emekliye ayrıldım. Telimi müteakip adaylığımı koymak üzere en kısa zamanda Kırşehir’e geleceğim.”; Soykut’un yakınlarına yazdığı mektubunda adaylıktaki kararlılığı ve emekliliğini istediğine dair bilgi şöyledir: “... Kemal ile birlikte yazdığımız mektubu biraz önce aldım. Üç gün evvel de Ertuğrul Bey’in istifa konulu telgrafi gelmişti. Gerek tel gerek mektup kararında herhangi bir değişiklik yapmış değildir. Biz bir defa, Kırşehir’e ve Kırşehirliye fisebilillah hizmet için besmeleyi çekmiş, son kararımızı vermiş bulunuyoruz. Elimizde olmayan haller dışında dönmemiz, vazgeçmemiz söz konusu değildir. Olmaz. Arkadaşlarımıza ve hemşehrilerimize itimadım tamdır. Bu sebeple ki, 12 Eylül’de emekliliğimi istemiş bulunuyorum. Askerlikten vakitlice ayrılabilirdim takdirde derhal Kırşehir’deyim, yollarda önüme geçen, dükkânlarına çağırıp saatlerce dil döküp nefes tüketen hemşehrilerimin arkadaşlarımın, kardeşlerimin arasındayım. Onlarla ve sizlerle birlikte vatana, millete hizmet yolundayım, üzülmeğin sözümde duruyorum ve dururum. Cenab-ı Hak dilemişse elbette çalışacağız ve elbette son yirmi yılın toplamını ilk iki yılda (evet elbette) başaracağız. Tanrı hamdolsun daima müncimiz olmuştur. Yine de olacaktır, kendimize güvenimiz tamdır. Selamlar.”

Ekim 1963: 1)⁴ Kırşehir'e gelir, müracaatını yapar ve “devrimci ve akıncı bağımsız aday”⁵ olarak seçim çalışmalarına başlar.

Kırşehirli şair Mehmet Durak, Belediye Başkan adayı Refik Soykut'a destek vermek amacıyla “Kırşehirliyle Sesleniş” başlıklı bir şiir yazar. Bu şiirinde, Albay Soykut'u şehrin ümidi olarak görür. Halktan ona, şu kıt'a ile destek ister:

“İmanın kuvvetlidir ordudan koştun
Sözlerin dürüsttür kalpleri yaktın
Karanlık kalplere bir ışık tuttun
Ümit sende kaldı Albayım” (Durak, 16 Kasım 1963: 1).⁶

17 Kasım 1963'te yapılan Belediye Başkanlığı seçiminde halkın teveccühü, CHP, CKMP ve AP'nin desteğiyle Refik Soykut Kırşehir Belediye Başkanı seçilir (19 Kasım 1963: 1.; Ultav, 15 Haziran 1964: 1.; 19 Kasım 1963b: 1). 27 Kasım 1963'te resmen Belediye Başkanlığı görevine başlar (27 Kasım 1963: 1). Askerlik mesleğinden ayrılan Soykut, “Beyaz Zambaklar Ülkesi” yaratmak ideali ile artık doğup, yetiştiği memleketinin hizmetindedir (Yastıman, 29 Mayıs 1964: 1). Şehir birdenbire temizliğe kavuşur, denetimler artar. Şehirdeki bu hızlı değişim halkı son derece memnun eder (21 Kasım 1963: 1; 14 Aralık 1963: 1). Halkın desteğini de alan Soykut, Âşık Paşa adlı bir dernek kurar. Bu dernek, şehrin değerlerini ele alacak ve şehrin imar işlerini takip edecektir. İlk fırsatta şehrin Bağbaşı yolu ile Medrese Mahallesi'nin bağlantı yolu yapılır (Eşber, 1976: 158). Ancak bir müddet sonra Belediyenin gelirleri hizmet noktasında yeterli olmayınca Soykut, “yalnız adam” durumuna düşer. Bir şey yapamamanın ıstırabını çeker, ancak çevresine de ümidini asla kaybetmediğini ifade eder (Yastıman, 29 Mayıs 1964: 1). Bir müddet sonra, Belediyenin yıllık faaliyet raporunu Encümene sunamadığı için eleştirilir. Durum tahammül edilemez hâle gelince Belediye Başkanlığı görevinden 12. 06. 1964 tarihinde istifa ederek ayrılır (12 Ağustos 1967: 1). Kore dönüşünde yazdığı “Kore'de Ebedileşen Kahramanlar” adlı kitabının gelirini, baskısını da yapan Kırşehir Yüksek Öğrenim Gençliği Derneği'ne bağışlar. Uzun yıllar Kırşehir Esnaf Odaları Birliği'nde basın danışmanı görevinde bulunur. O, 15. 12. 1966 tarihinde bir grup hemşehrisiyle Ankara'da “Kırşehir'i Sevenler Derneği” KIRSED'i kurar (Şapolyo, 1967: 53). Derneğin Genel Başkanlığına getirilir. Bu görevi sırasında Kırşehir'in turistik yönden tanıtılması ve ekonomik yönden kalkınması için çaba harcar. 28 Mart 1965 tarihinde Ankara Türk Ocağı

⁴ Şehrimiz Belediye Başkanlığı için M. P.'den maada üç partinin vadettiği Refik Soykut, cuma günü gece şehrimize gelmiştir. Soykut, cumartesi günü gerekli belgeleri tamamlayarak İlçe Seçim Kurulu Başkanlığına aynı gün müracaat etmiştir. “Refik Soykut Geldi”, *Kırşehir*, yıl: 3, sayı: 380, 14 Ekim 1963, s. 1.

⁵ Refik Soykut, Belediye hoparlöründen halka seslenirken şunları söyler: “İlk ve asıl hedefim memleketimizde birlik ve beraberliğin kurulmasıdır. Türkün yapıcı ve yaratıcı kudretine sarsılmaz güvenim vardır. Avrupa çalışma kafasıyla Türk gücünün harikalar yaratacağına inanıyorum.”

⁶ Mehmet Durak, “Kırşehirliyle Sesleniş”, *Yeni Kırşehir*, yıl: 1, sayı: 189, 16 Kasım 1963, s. 1.

Salonu’nda Türkçeci şair, mutasavvıf Âşık Paşa ile ilgili bir anma toplantısı düzenler (Altay, 11 Mayıs 1965: 1.; 26 Mart 1965: 1). Aynı zamanda Ahi Evran’ın tanıtılması girişimini de başlatır (Soykut, 10 Mayıs 1965: 1). Soykut, bu derneğin başkanı olarak önemli bir gelir kaynağı olacağı düşünülen Kırşehir-Kocabey kavaklığının kurulmasına öncülük eder (25 Eylül 1967: 1; Eşber, 1976: 159). Derneğin yayını olarak ünlü tarihçi Enver Behnan Şapolya’ya “Kırşehir Büyükleri” adlı muhtasar kitabı yazdırır (Eşber, 1976: 159). Kırşehir’i Sevenler Derneği başkanı olarak Kırşehir Esnaf Dernekleri Birliği ile birlikte 1965 yılından itibaren Kırşehir’de kutlanmaya başlayan Ahi Evran Esnaf ve Sanatkârlar Bayramı’nın etkin kutlanması için çaba harcar (25 Eylül 1967: 1). Bu kutlama Cumhuriyet tarihinde ilktir (Göksu, 2011: 40, 315). Bu arada Ahi Evran ve Ahilik üzerine araştırmalara, notlar alarak devam eder. Meselâ: Tarihçilerle konuşur. Kütüphaneleri dolaşır. Halk arasında ağızdan ağıza dolaşan menkıbeleri dinler. Mezarlıkları gezer. Tarihî yapıları inceler. Vesikalar toplar. Kendisine göre, Ahi Evran ve Ahilik kültürüne ait yeterince bilgiye sahip olur (Eşber, 1976: 159). 1967 yılında Türk Hava Kurumu’nda göreve başlar. Bu kurumda önce neşriyat ve propaganda memuru sonra da yedi yıl yayın müdürü olarak çalışır (Soykut, 12 Ağustos 1967: 1). 1972 yılında yeniden şekillenen Esnaf ve Sanatkârlar Kredi Kooperatifi’nin bölge ve merkez birliğinin kurucu üyeleri arasına girer. Ahilik kültürü ile ilgili araştırmalara ve Yunus Emre ile ilgili çalışmalara katılır. Ahi Evran ve Ahilik kültürü üzerinde ciddiyetle duran ve araştırmalarını sürdüren Refik Soykut’a Kırşehir Esnaf ve Sanatkârlar Dernekleri Birliği, yaptığı özel toplantıda ittifakla “Ahi Soykut” ünvanı ve bundan sonra bu ünvanla anılmasına karar verir. Bu karar, 5 Temmuz 1976 tarih, 38-24 sayılı yazı ve Başkan Mustafa Karagüllü’nün imzası ile ilân edilir. Ayrıca Birlik, bu ortak kararın metnini Refik Soykut’un yeni yayınlanan “Ahi Evran” adlı eserinin sonunda yayınlanmasını da ister (Soykut, 1976: 152). Soykut, Kırşehir’de düzenlenen Ahilik ile ilgili bilimsel toplantıların ve konferansların düzenlenmesinde önemli bir rol oynar. Ayrıca Ahi Baba Mustafa Karagüllü ile birlikte Ulupınar Ziyaret Tepe’de Yunus Emre Türbesi’nin gün ışığına çıkmasını ve türbenin onarılmasını sağlar. Muhafazakâr ve mütedeyyin bir kimliğe sahip olan Soykut, görünüşte soğuk ve sert bir yapıya sahiptir. Ancak kendisiyle konuşulduğu zaman samimî, doğal bir kişilik çıkar. O, çalışmaktan ve başarmaktan çok zevk alır. “Avrupa çalışma kafası ile Türk gücünün harikalar yaratacağına” inanır. İyi derecede İngilizce bilen Soykut’un, çeşitli konularda kitap, makale ve radyo konuşmaları vardır. Biri kız, ikisi erkek üç çocuk babasıdır. Ömrünün sonuna kadar vatan ve milleti için çalışan Soykut, 23 Aralık 1998’de Ankara’da vefat eder. 24 Aralık 1998 tarihinde de kılınan cenaze namazından sonra Cebeci Asrî Mezarlığa defnedilir.

1950’li yılların başlarında devlet eliyle İstanbul’un fethinin beş yüzüncü yılını görkemli bir şekilde kutlamak için hazırlıklar yapılır. Bu vesile ile bütün yurttaki gibi Ahiliğin manevî merkezi Kırşehir’de de tarihî, edebî şahsiyetler ve tarihî eserlerimizi gün yüzüne çıkartma çabalarına girilir.

Bilindiği gibi Kırşehir, önemli bir Türklük ve bilim merkezi konumundadır. Kırşehirli de harekete geçip Ahi Evran, Âşık Paşa, Gülşehri, Caca Bey gibi tarihî ve edebî şahsiyetlerini, mimarî eserlerini, Ahilik kültürünü geniş kitlelere tanıtmak için girişimler başlatır.

Soykut, Ahi Evran ve Ahilik Kültürü ile 1957 yılında Kahramanmaraş'ta yüzleşir. Refik Soykut, Maraş'ta (Kahramanmaraş) Binbaşı iken 1957 yılının bir Eylül günü Üsteğmen arkadaşıyla birlikte birkaç malzeme almak için karargâhtan çarşıya iner. İkinci vakti Ulu Cami arkasında bir dükkâna girer, selam verir. Dükkân sahibi buyur eder. Kısa ayaklı bir hasır iskemleye oturur. Pazarlık eder, istediklerini alır. Ayrılacağı sırada dükkân sahibi çay ikram eder. Bu vesile ile aralarında bir sohbet başlar. Dükkân sahibi Soykut'a nereli olduğunu sorar. O da Kırşehirliyim, der. Bu söz üzerine adamın yüzü hissedilir derecede değişir. Soykut, bu değişimin sebebini sorar. Esnaf, “benim Kırşehirliyle karşı bir tutkum var. Çünkü bizim pirimiz Kırşehir’de yatar. Ama ben Kırşehirliyle kızgıyım. Çünkü onlar pirimizi unutmuşlar, makamına bakmaz olmuşlar” der ve bütünüyle Kırşehirliyi kınar. Soykut, yaşlı esnafın kimi kast ettiğini anlar. Memleketinin büyüklerinden Ahi Evran’ı etrafıca tanıyamamanın burukluğunu yaşar ve konuyu değiştirmeye çalışır. Sonra “kaynak başında susuzluktan dudakları çatlayan ya da hazineler üstünde fakirlikten kurtulamayan bir adamın zavallılığını” yaşar (Soykut, 1971: 1-2, 5). 1963 yılından itibaren Kırşehir’deki Ahi Evran ve Ahilik Kültürü araştırma ve çalışmaları Refik Soykut’un Belediye Başkanı seçilmesiyle hız kazanır. 1964 yılında Ahi Evran ve Esnaf Bayramı kutlamaları hazırlıklarını birkaç arkadaşı ile başlatır. Soykut’a göre, öncelikle Ahi merasim meydanı ve park alanına ihtiyaç vardır. Hemen şehir imar planında proje tadilatına girilir. Ahi Evran Camisi ve türbesinin etrafındaki elli civarındaki çoğu metruk ev ve konak istimlak edilir ve kamulaştırılır (Karagüllü, 2005: 578). 1965 yılında Soykut ve esnaf teşkilâtının Kırşehir’deki lideri Mustafa Karagüllü ve birkaç arkadaşının katkı (Soykut, 1986: 171) ve çabalarıyla Kırşehir’in idarî ve mülkî amirlerini harekete geçirir. 22 Mayıs 1965’te Cumhuriyet tarihinin ilk “Ahi Evran Esnaf Bayramı” Kırşehir’de gerçekleştirilir (Soykut, 1980: 8, 15; Ülgen, 6-7 Şubat 2019: 3, 3). Bu bayram programı içinde artık unutulmaya yüz tutmuş peştamal/şed kuşatma gösterisi yapılır. Bu gösteri halkın büyük ilgisini çeker (Soykut, 1980: 38, 56).⁷ Bu kutlama bayramında Kırşehir esnafı, atalarına yakışır vakar ve heybet içinde yürür. Bu yürüyüş sırasında esnaf derneklerinin flamaları, Ahi Evran’ın sancağı gururla taşınır. Esnaf halktan büyük ilgi görür. Soykut ve arkadaşlarının başlattığı Ahi Evran ve Esnaf Bayramı 1965’ten beri her yıl, 1977 yılından 1984 yılına kadar uluslararası düzeyde Kırşehir’de kutlanır (Soykut, 1980: 15; Göksu, 2011: 59). Ahi Evran’ın hayatı ve Ahilik kültürü

⁷ Soykut’un yaptığı araştırmaya göre, özellikle Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde çok önem verilen peştamal/şed kuşanma törenleri, Cumhuriyet’in ilk yıllarında başta Kırşehir Ahi Evran Zaviyesi olmak üzere yaklaşık 1925’lerde iyice gevşer. 1930’larda da tamamen bırakılır. Bunda 1929/1930 dünya ekonomik krizinin etkisi de vardır.

araştırmaları da akademik alana taşınır. Ancak Ahilik kültürü üzerine yapılan çalışma ve araştırmalar “duygusal ve muhafazakâr” boyuttadır (Ocak, 1996: 188-189). Refik Soykut da kişisel gayreti ile bu araştırma ve çalışmalara girişir. Ona göre Ahilik, Türk tarihinin derinliklerinde doğmuş, gelişmiş, Türk örf ve âdetleriyle beslenmiş, İslâmî prensiplerle olgunlaşmış ve sosyo-ekonomik bir yapının adıdır. Dolayısıyla Ahilik, bir Türk buluşu, Türk malıdır. Ahilik, birleştirici bir kuvvettir. Ahilik, uygulamaya koyduğu dinî ve ahlâkî prensiplerle üretici ile tüketici, satıcı ile alıcı, zengin ile fakir, yönetenle yönetilenler arasında bir denge unsurudur (Soykut, Ekim-Aralık 1970: 20).

Ahi Evran ve Ahilik kültürünün araştırılmasına, esnaf ve sanatkâr teşekküllerinin yanı sıra akademik çevreler de destek verir. Bu desteği, İstanbul’da esnaf, sanatkâr, sanayici, bilim adamı ve bürokrat on üç kişi, bir araya gelerek 1984 yılında kurduğu Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı ile daha da güçlendirir. Vakfın kuruluşu, 25 Kasım 1985 tarih ve 18939 sayılı Resmî Gazete’de yayınlanır. Resmî müracaatların tamamlanmasıyla da Ocak 1986’da Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı resmen faaliyete başlar (Demir, 1996: 41). Bu vakfın kurucu üyeleri arasında Refik Soykut da vardır. 1965’ten beri düzenli olarak kutlanan esnaf bayramı kutlamaları, hazırlanan ve 02. 07. 1988 tarih ve 19860 sayı ile Resmî Gazete’de yayınlanan Ahilik Kültürü Kutlama Haftası Yönetmeliği, Kültür Bakanlığı bünyesinde kurumsallık kazanır. Bu bayram kutlamalarını, 13. 08. 2008 tarihinde yapılan bir değişiklikle Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, 2013’te yapılan diğer bir değişiklikle de Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Kutlamaların sekreteryasını da Esnaf ve Sanatkârlar Genel Müdürlüğü üstlenir (2014: 390).

Soykut, “Orta Yol Ahilik” kitabına yukarıda kısaca değindiğim Maraş’taki bir anısı ile başlar. Sonra Kırşehir’in tarih içindeki yerine dair bilgiler verir. Ayrıca Ahi Evran ve Ahilikle ilgili uygulamalara işaret eder. Ona göre “Ahiliğin doğuşu, gelişimi ve özellikleri, Türk tarihinin derinliklerinde ve İslâm dininin esaslarında aranmalıdır” (Soykut, 1971: 66). Soykut, eserinde Ahiliğin tarihi, fütüvvetin Anadolu’ya gelişi, Ahilikte temel prensipler ve iktisadın yeri üzerinde durur (Şahin, 2014: 175). Soykut, “Orta Yol Ahilik” adlı eserinin sonunda “Ahilik hakkında ilk ve bazı temel bilgilere, sadece geçmişe ait araştırma ve eleştirilere” (Soykut, 1971: 105) yer verdiğini söyler.

Refik Soykut, “Ahi Evran (Soykut, 1976)” adlı eserini 1976 yılında yayınlar. Bu eserinde Ahi Evran’ın yaşadığı dönemi yazılı mevcut kaynaklardan örnekler vererek tartışır. Ahi Evran hakkında uzun yıllar halktan menkıbeler dinler ve Ahilik üzerine yazılmış dağınık bilgileri yılmadan derler. Bu bilgileri kafasında şekillendirir. Unutulmasın diye roman tadında sade bir dille yazıya geçirir (Soykut, 1976: 15). Ona göre Ahi Evran, akıl üzere ahlâktan ayrılmadan, durmadan, dinlenmeden, yılmadan çalışan biridir (Soykut, 1976: 11).

Soykut’un “İnsanlık Bilimi ve Ahilik (Soykut, 1980)” adlı kitapçığı, ön söz ve girişten sonra yirmi alt başlıktan oluşur. Soykut, küçük ebattaki bu

kitabının giriş kısmında “Hazine” olarak gördüğü Ahiliğin daha ziyade ihmal edilmesine, küllenip unutulmasına rıza göstermeyeceklerini; hemen harekete geçip ahiliği eski sahiplerine, gücüne, saygınlığına kavuşturmak gerektiğini söyler (Soykut, 1980: 5). Ona göre, insana sevgi, acıma ve bağışlamayı öğreten Ahilik (Soykut, 1980: 22), “Türklüğe yücelik ve uzun ömürlülük kazandıran müesseselerin başında gelir” (Soykut, 1980: 17).

Soykut, “Emrem Yunus, Ahiliği, Kültürü, Yurdu” başlıklı kitabında Ahiliği şöyle tanımlar: “Ahilik, bir insanlık bilimidir. Ona bu hüviyeti kazandıran temeldeki Ahlâk, Akıl (Şeriat-Tarikat) umdeleri kalıcıdır. Bilim-Çalışma (Hakikat-Marifet) umdeleri ile yenileyicidir, yaratıcı ve atılcıdır. Sevme-Acıma-Bağışlama’yı öngörüp öğretendir. Her şeyde, her ortamda ve her çağda denge düzen tutturandır. Dağıtan değil toparlayandır. Yıkan değil yapan, dünya ve ahiret dengesi tutturan, ülke/ülkeler insanlığına kârlılıklar/mutluluklar sağlayandır...” (Soykut, 1982: 6). Ahiliği, en kısa anlatımı ile “inanıştır, yararlı iştir” diye tanımlar. Ona göre, Ahilik, “bazı çevrelerin sandığı gibi tembelliği, miskinliği telkin eden bir Huu! düzeni, dünya işlerinden el çektiren mistik anlamda bir tarikat değildir. Harekettir, hayattır. Özlenen ‘yararlı, başarılı, mutlu hayat’ın bütün sihirli yollarını gösterip öğretendir” (Soykut, 1982: 7). “Ahilik bir kuruluş, bir müessesedir. Sosyo-ekonomik bir düzendir” (Soykut, 1980: 24). Soykut, “Ahilik denince esnafılık, esnafılık denilince de Ahilik hatırlanmış (Soykut, 1980: 22-23) ve ikisi adeta eş anlamda kullanılagelmiştir” (Soykut, 1982: 8) der. Soykut’a göre, “Ahiler yalan söylemez. Doğruluktan, hak ve adaletten ayrılmaz. El açmaz, etek öpmez... Ahiler, ‘Hakk ile sabır dileyip bize gelen bizdendir. Akıl ve ahlâk yolunda ilim ile çalışıp bizi geçen bizdendir’ der. Kıskançlıktan uzaklaşan, yetiştirdikleri ile övünen Ahiler, alını, kapısı, kalbi açık olanlardır. Elleri, belleri, dilleri bağlıdır. Her Allah! deyişte çalışırlar, her çalışmada Allah! derler, dünya-Ahiret kazancı isterler” (Soykut, 1980: 22-23). Ahiler çalışmayı ibadet, iş yerlerini de ibadet yerleri sayarlar (Soykut, 1971: 107).

Ahiliğin temel ilkeleriyle ilgili eserler veren Refik Soykut (Şahin, 2011: 9), XX. Ahilik Bayramı Kongresi’nde sunduğu “Tarihte Esnafılık ve Ahilik” başlıklı bildirisinde “Ahilik dediğimiz müessese (öncelerde herhangi bir isim almamış olmakla beraber), iktisadî ve içtimai münasebetlerin başladığı ve devam ettiği her çağda, her toplumda var olmuştur. Esnafılık kadar eskidir, esnafılıkla ikiz kardeştir” (Soykut, 1985: 97) diye tanımlar. Sunduğu bu bildiri metninde Soykut, “Ne idi bu Ahilik? diye bir soru sorar ve cevabını yine kendisi şöyle verir: “Kur’ân-ı Kerîm’in Asr suresinde ifade buyurulduğu ve pek çok kere tekrarlandığı üzere inanıp yararlı iş işlemeyi öğütleyip öğreten Ahiliğimizin bedeni Türklüktür. Türklüğün gelenek, görenek, yetenekleriyle beslenip bezenmiş ‘tarımcılığıdır, dericiliğidir, madenciliğidir, sanatkârlığı, tüccarlığı, taşımacılığı, işletmeciliği, yöneticiliği, kültürü’ özet deyişle onun Allah vergisi yüce insanlık hasletleridir. Bir diğer ifadeyle, bu yüce vasıflarla beslenip bezenmiş Türk esnafılığıdır. Ahiliğimizin ruhu ise İslâmiyettir...” (Soykut, 1985:

99). XXI. Ahilik Bayramı Sempozyumu’nda da “Ahî Evran Hakkında İki Bildirinin Anatomisi” başlıklı bir bildiri sunar. Bu bildirisi, İlhan Şahin’in “Ahî Evran Zâviyesi ve Vakıflara Dair” ve Mikail Bayram’ın “Ahi Evrân Şeyh Mahmud’un Gerçek Şahsiyetinin Tesbiti” adlı bildirilerinin eleştirileri üzerinedir. O, bu bildirisinde, özellikle Mikail Bayram’ın Ahi Evran’ın hayatı ile ilgili verdiği bilgileri tartışır. Bayram’ın makalesindeki bilgilerin eksik, yanlış, tetkike muhtaç olduğu fikrini ileri sürer (Soykut, 1986: 173-185). Ahi Refik Soykut, Prof. Dr. Mikail Bayram ile “Ahi Evren mi, Ahi Evran mı?” üzerine de şiddetli tartışmalar yapar.

Sonuç olarak, doğup yetiştiği Kırşehir’e sevdalı Ahi Refik H. Soykut, ömrünün otuz beş yılını yılmadan Ahi Evran, Ahilik Kültürü ve Yunus Emre’yi tanımak ve tanıtmak için çaba harcar. Günümüzde bilhassa Ahilik Kültürü ile ilgili çalışmaların yaygınlaşmasında onun bu çabasının payının yüksek olduğunu söyleyebiliriz.

Şair sıfatı da taşıyan Soykut’un “Biz Ahiler” başlıklı şiiri şöyledir:

Tövbe istiğfarla,
İnanışla, yarar işle,
Hak’la, sabır dileyişle,
Sevgi, saygı bekleyişle,
Bize gelen bizlerdendir

Doğru yolda isabetle,
Hadd’in bilip nezaketle,
İlm ü irfan faziletle,
Denge tutup, ibadetle,
Bizi geçen bizlerdendir.
Bizler;
Her Allah!.. deyişte çalışan,
Her çalışmada Allah! diyen,
Yol Kardeşleri Ahileriz.⁸

Eserleri: Kore’de Ebedileşen Kahramanlar, Kırşehir Öğrenim Gençliğine Yardım Derneği Yayınları, Ankara 1952.; Orta Yol Ahilik, Ankara 1971; Ahi Evran, Ankara 1976; Esnaf Kimdir? Esnafılıkta Ahi’liğe Yaklaşım, 2. bs., Ankara 1978.; İnsanlık Bilimi Ahilik, Ankara 1980; Emrem Yunus: Ahiliği-Kültürü-Yurdu, Ankara 1982.

⁸ Soykut, kendi el yazısı ile yazılı, 14 Nisan 1998 tarihli “Biz Ahiler” başlıklı bu şiiri, Kırşehir Valilerinden M. İrfan Kurucu’ya bizzat elden verir. “İlimizde 2’ncisi Düzenlenen Uluslararası Ahilik Sempozyumunda Valimiz Sayın M. İrfan Kurucu’nun Yaptığı Konuşma Metni (13. 10. 1999)”, Valimiz Sayın İrfan Kurucu ve Kırşehir (1997-2000), Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü, Ankara 2000, s. 105, 109.

Kaynakça

- Altay, M. (11 Mayıs 1965). Âşık Paşa Ankara'da Anılırken II. *Yeni Kırşehir*, 3, (629), 1.
- Durak, M. (16 Kasım 1963). Kırşehirli'lere Sesleniş. *Yeni Kırşehir*, 1, (189), 1.
- Eşber, F. (1976). Yazarın Yaşam Öyküsü. *Refik H. Soykut, Ahi Evran*, Ankara: San Matbaası.
- Galip, D. (1996). Ahilik ve Tüketici Koruma İlişkileri. *Ahilik Kültürü Haftası 1995 Yılı İstanbul Paneli*, İstanbul: Esnaf ve Sanatkarlar Birliği Yayınları. No: 3.
- Göksu, S. (2011). *Kırkambar (Ahilik Ansiklopedisi), Ahilik Tarih Öncesinde Başlar, Sonsuzdan Gelir, Sonsuza Gider*. İstanbul: Uranus Yayınları.
- Karagüllü, M. (2005). Kırk Yıllık Ahilik Serüvenim, I. *Ahi Evran-ı Velî ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu, 12-13 Ekim 2004, Kırşehir, Bildiriler C. II*. (Hazırlayan: M. Fatih Köksal), Kırşehir: Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi.
- Ocak, A. Y. (1996). Türkiye'de Ahilik Araştırmalarına Eleştirel Bir Bakış. *Türk Sufiliğine Bakışlar*, İstanbul: İletişim Yayınları.
- Soykut, R. H. (1971). *Orta Yol Ahilik*. Ankara: Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu Eğitim Yayınları.
- Soykut, R. H. (1976). *Ahi Evran*, Ankara: San Matbaası.
- Soykut, R. H. (1978). *Esnaf Kimdir? Esnaflıkta Ahiliğe Yaklaşım*. 2. bs., Ankara: Avşaroğlu Matbaası.
- Soykut, R. H. (1980). *İnsanlık Bilim Ahilik*, Ankara: Halk Bankası Yayınları.
- Soykut, R. H. (1982). *Emrem Yunus, Ahiliği, Kültürü, Yurdu*. Ankara: Bas-Yay Matbaası.
- Soykut, R. H. (10 Mayıs 1965). Ankara'daki Kırşehir Derneği'nin Faaliyetleri. *Kırşehir*, 4, (786), 1.
- Soykut, R. H. (Ekim-Aralık 1970). Kooperatif Ortaklıkları ve Ahilik. *Kooperatifçilik Dergisi*, 7, (27), 20.
- Soykut, R. H. (1985). Tarihte Esnaflık ve Ahilik. XX. *Ahilik Bayramı Kongresi Tebliğleri ve Esnaf ve Sanatkarların Sosyo-Ekonomik Meselelerinin Tartışıldığı Panel Tebliğleri, 1 Eylül 1984, Kırşehir*, 2. bs., Ankara: Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu Yayınları No: 5.

Soykut, R. H. (1986). Ahî Evran Hakkında İki Bildirinin Anatomisi. *Türk Kültürü ve Ahilik, XXI. Ahilik Bayramı Sempozyumu Tebliğleri, 13-15 Eylül 1985*, İstanbul: Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı Yayınları: 1.

Şahin, İ. (2011). *Tarih İçinde Kırşehir*. İstanbul: Eren Yayıncılık.

Şahin, İ. (2014). Orta Yol Ahilik. *Ahilik Ansiklopedisi*, (Editörler: Yusuf Küçükdağ ve dğr.), Ankara: T. C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı.

Şapolyo, E. B. (1967). Kırşehir Büyükleri, Ankara: San Matbaası.

Ultav, E. (15 Haziran 1964). Açıklıyorum. *Kırşehir*, 3, (511), 1.

Ülgen, E. (6-7 Şubat 2019). Kırşehir’e ve Ahilik Kültürüne Adanan Bir Ömür, Ahi Baba Mustafa Karagülü I. *Kırşehir Çiğdem Gazetesi*, 42, (9099), 3.; Kırşehir’e ve Ahilik Kültürüne Adanan Bir Ömür, Ahi Baba Mustafa Karagülü II. *Kırşehir Çiğdem Gazetesi*, 42, (9100), 3.

Yastıman, D. (29 Mayıs 1964). Yalnız Adam. *Yeni Kırşehir*, 2, (342), 1.

(6 Kasım 1963). Belediye Reis Adayı Refik Soykut’un Konuşması: Aziz Kırşehirli Hemşehrilerim. *Yeşilyurt*, 5, (527), 1.

(11 Nisan 1951). Kırşehir Öğrenim Gençliğine Yardım Derneği’nin Teşekkürü. *Kırşehir İl Gazetesi*, 26, (1061), 1.

(14 Kasım 1951). Kore Gazisi Refik Soykut Şehrimize Geliyor. *Kırşehir İl Gazetesi*, 26, (1088), 1.

(16 Ocak 1952). Kırşehir Öğrenim Gençliğine Yardım Derneğinin Yurt Kampanyası. *Kırşehir İl Gazetesi*, 26, (1096), 1.

(6 Kasım 1963). Soykut ve Ötesi. *Yeni Kırşehir*, 1, (180), 1.

(2 Kasım 1963). Yabancı Gözüyle Refik Soykut. *Yeşilyurt*, 5, (525), 1.

(6 Kasım 1963). Belediye Reis Adayı Refik Soykut’un Konuşması: Aziz Kırşehirli Hemşehrilerim. *Yeşilyurt*, 5, (527), 1.

(5 Eylül 1963). Alb: Refik Soykut Şehrimize Geldi. *Yeni Kırşehir*, 1, (127), 1.

(7 Ekim 1963b). Refik Soykut Emekli Oldu. *Yeni Kırşehir*, 5, (502), 1.

(1 Ekim 1963). Albay Soykut Kararında Azimli. *Kırşehir*, 3, (369), 1.

(31 Ekim 1963). AP, CHP ve CKMP’nin Güçbirliği Gerçekleşti: Refik Soykut Seçilirse Hiçbir Partiye Girmeyecek. *Yeni Kırşehir*, 1, (175), 1.

(7 Ekim 1963a). Belediye Başkanlığına Refik Soykut da Aday!. *Yeni Kırşehir*, 1, (154), 1.

- (2 Ekim 1963). Soykut'un Mektubu. *Kırşehir*, 3, (370), 1.
- (14 Ekim 1963). Refik Soykut Geldi. *Kırşehir*, 3, (380), 1.
- (30 Ekim 1963). Şehrimizde Seçim Propagandası Başladı. *Kırşehir*, 3, (393), 1.
- (19 Kasım 1963). Şehrimizde Seçim Sonuçları Belli Oldu. *Kırşehir*, 3, (408), 1.
- (19 Kasım 1963b). Yeni Belediye Başkanı Refik Soykut Kimdir?. *Yeni Kırşehir*, 1, (191), s. 1.
- (27 Kasım 1963). Reis Soykut İşe Başladı. *Yeşilyurt*, 5, (545), 1.
- (21 Kasım 1963). Şehrimiz Gerçek Belediye Reisine Kavuşunca. *Kırşehir*, 3, (410), 1.
- (14 Aralık 1963). Belediye Reisimiz Soykut Dün Bir Konuşma Yaptı. *Kırşehir*, 3, (430), 1.
- (12 Ağustos 1967). Refik Soykut THK Neşriyat ve Propaganda Şubesi Müdürü Oldu. *Yeni Kırşehir*, 5, (1322), 1.
- (26 Mart 1965). Âşık Paşa Günü 28 Mart'ta. *Yeşilyurt*, 5, (930), 1.
- (25 Eylül 1967). Esnaf Bayramı Kutlandı. *Yeni Kırşehir*, 5, (1359), 1.
- (25 Eylül 1967). Esnaf Bayramı Kutlandı. *Yeni Kırşehir*, 5, (1359), 1.
- (12 Ağustos 1967). Refik Soykut THK Neşriyat ve Propaganda Şubesi Müdürü Oldu. *Yeni Kırşehir*, 5, (1322), 1.
- (2000). İlimizde 2'ncisi Düzenlenen Uluslararası Ahilik Sempozyumunda Valimiz Sayın M. İrfan Kurucu'nun Yaptığı Konuşma Metni (13. 10. 1999). *Valimiz Sayın İrfan Kurucu ve Kırşehir (1997-2000)*, Ankara: Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü.
- (2014). Esnaf ve Sanatkarlar Genel Müdürlüğü. *Ahilik Ansiklopedisi, C. I*, (Editörler: Yusuf Küçükdağ ve dğr.), Ankara: T. C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı.